

**Харківський національний університет
радіоелектроніки**

**Кафедра економічної кібернетики та управління
економічною безпекою**

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4 листопада 2025 року

м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**матеріали
VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

4 листопада 2025 року

Харків 2025

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Київський національний університет технологій та дизайну
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Національний фонд досліджень України
ТОВ «Компанія з управління активами «Реноме-2008»
Університет національної та світової економіки, Болгарія
The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom
Латвійський університет, Латвія
Університет Бабеш-Больой, Клуж-Напока, Румунія

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМПІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ігор Рубан, ректор Харківського національного університету радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Юрій Романенков, проректор з наукової роботи, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Тетяна Полозова, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.е.н., професор, Україна.

Світлана Гриншко, професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, к.е.н., доцент, Україна.

Людмила Горохова, директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Україна.

Надія Белікова, учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, д.е.н., професор, Україна.

Вікторія Маргасова, директор Інституту міжнародної та проєктної діяльності, Київський національний університет технологій та дизайну, д.е.н., професор, Україна.

Наталія Кузьминчук, професор кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, д.е.н., професор, Україна.

Максим Колісник, головний спеціаліст відділу «Офіс Горизонт Європа в Україні» Національного фонду досліджень України, к.держ.упр., доцент, Україна.

Євгеній Ситниченко, директор ТОВ «Компанія з управління активами «Реноме-2008», к.ф.н., Україна.

Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria.

Svetlana Drobyazko, Doctor of Economics, Professor, President of The European Academy of Sciences Ltd, United Kingdom.

Baiba Šavtīņa, Dr.oec., Professor, University of Latvia, Riga, Latvia.

Adriana Tiron Tudor, Dr., Prof. univ., Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania.

Олена Мурзабулатова, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, к.е.н., доцент, Україна, *секретар конференції*.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)
С91

Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 4 листопада 2025 р.) / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової. Харків: ХНУРЕ. 2025. 172 с.

У збірнику містяться матеріали, що були подані на VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (м. Харків, 4 листопада 2025 року).

Праці науковців охоплюють такі тематичні напрями досліджень: сучасні економічні теорії та історія економічної думки; світове господарство: нові виклики та інноваційні форми міжнародних економічних відносин; єдиний цифровий ринок Європейського союзу; економіка та управління національним господарством; розвиток сучасного підприємництва в умовах впливу та протидії гібридним загрозам; інформаційні технології в бізнесі: електронна комерція та віртуальна торгівля; економіка природокористування та сучасні проблеми охорони навколишнього середовища; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика; бухгалтерський облік, аналіз і аудит; національні особливості та світові тенденції; сучасні математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці; Україна-ЄС: цифрові інновації для змін; фінанси, страхування та банківська справа; економіка підприємства та корпоративне управління; безпека бізнесу та модернізація бізнес-процесів; інновації в бізнес-освіті.

Результати наукових досліджень, що представлені у збірнику, виконані в межах реалізації Міжнародного проекту Еразмус + KA2 «University-communities: strengthening cooperation/UNICOM» (project #101083077 CBHE Strand 3).

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

Автори є цілком відповідальними за висловлені ідеї, висновки та пропозиції.

Праці відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.

У разі використання матеріалів збірника посилання на авторів і видання обов'язкове.

Розповсюджувати та тиражувати без офіційного дозволу ХНУРЕ забороняється.

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2025

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2025

© Колектив авторів, 2025

ЗМІСТ

<i>Yukhnova K.</i> SPECULATIVE DESIGN AS A TOOL FOR ANTICIPATORY INNOVATION IN GLOBAL HEALTHCARE.....	9
<i>Yukhnova K.</i> DESIGNING FOR SHIFTING PURPOSE: LIFE-STAGE – CENTERED APPROACH IN DIGITAL PRODUCT DESIGN.....	12
<i>Батіг В.В.</i> ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ БІЗНЕС-МОДЕЛІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	15
<i>Безлеткін А.О., Ласєза О.М., Толмачов Д.А.</i> РОЗВИТОК DEFENSECETECH В УКРАЇНІ.....	19
<i>Вояк О.В., Дзеніс Є.С.</i> UX/UI-ДИЗАЙН ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	21
<i>Григор'єв О.В., Чаботарьова І.Б., Алієв О.</i> АНАЛІЗ КОНКУРЕНТІВ ДРУКАРНІ «ГУРОВ І К»	25
<i>Гришко С.В., Антонович В.Д.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ АГРОПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ.....	28
<i>Гришко С.В., Кравцов О.О.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТАЛАНТ-МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	31
<i>Гришко С.В., Мороз М.Ю.</i> ВИБІР ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.....	34
<i>Дзівінська А.О., Бабієв М.М., Гулузаде Р.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	37
<i>Довганюк Н.В., Цимплін А.О.</i> ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	40
<i>Другова О.С.</i> АНТИКРИЗОВІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ.....	43
<i>Іванов І.О.</i> СИСТЕМНО-ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	46

Другова О.С.,

д.е.н, професор кафедри менеджменту,

бізнесу та адміністрування

Харківський національний економічний університет

імені Семена Кузнеця

ORCID: [https:// orcid.org/0000-0002-2404-1910](https://orcid.org/0000-0002-2404-1910)

АНТИКРИЗОВІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Сучасне підприємництво функціонує в умовах безпрецедентних викликів, спричинених гібридною війною, яка поєднує військові, економічні, інформаційні, кібернетичні та психологічні загрози. Такі умови призводять до порушення ланцюгів постачання, обмеження фінансових ресурсів, втрати ринків збуту та зростання невизначеності у бізнес-середовищі. Водночас саме в умовах кризи з'являються нові можливості для трансформації підприємницьких моделей, підвищення адаптивності та розвитку інноваційних рішень.

Важливим напрямом забезпечення стійкості бізнесу є впровадження антикризового управління, яке ґрунтується на системному аналізі зовнішнього та внутрішнього середовища, прогнозуванні ризиків і сценарному плануванні. Формування системи раннього попередження кризових явищ дозволяє підприємствам своєчасно реагувати на загрози, мінімізувати втрати та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Ефективне антикризове управління передбачає розробку альтернативних стратегій розвитку, побудову гнучких організаційних структур і підвищення рівня комунікації всередині колективу [1].

Фінансово-економічні механізми відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності підприємницької діяльності під час війни. До них належать диверсифікація джерел фінансування, залучення грантів, пільгових кредитів,

державної допомоги та інвестицій міжнародних організацій. Особливої уваги потребує запровадження антикризового бюджетування, посилення контролю за ліквідністю та витратами, а також пошук нових форм партнерства з фінансовими установами. Рациональне управління ресурсами дозволяє підприємствам зберігати економічну рівновагу навіть у ситуації високої турбулентності.

Організаційно-управлінські механізми антикризового розвитку спрямовані на підвищення ефективності внутрішніх процесів підприємства. Гнучке управління персоналом, запровадження дистанційної роботи, децентралізація прийняття рішень та створення кросфункціональних команд сприяють швидкій адаптації до змін [2]. Перехід на проєктно-орієнтовану модель управління дозволяє сконцентрувати ресурси на ключових напрямках діяльності та забезпечити контроль за реалізацією стратегічних ініціатив.

В умовах гібридної війни особливого значення набуває інноваційно-технологічна складова розвитку бізнесу. Використання цифрових платформ, ERP-систем, аналітики великих даних, хмарних технологій і штучного інтелекту дає змогу оптимізувати операційні процеси, підвищити ефективність комунікацій і зміцнити конкурентні позиції. Підприємства активно впроваджують заходи з кіберзахисту та інформаційної безпеки, що стають невід'ємною частиною антикризової стратегії [3-4]. Цифровізація виступає інструментом не лише виживання, а й стратегічного оновлення підприємництва.

Соціальна відповідальність бізнесу та розвиток партнерських мереж відіграють важливу роль у формуванні стійкого підприємницького середовища. Співпраця між підприємствами, бізнес-асоціаціями, громадськими організаціями та освітніми закладами сприяє обміну ресурсами, досвідом і створенню спільних антикризових програм. Формування культури стійкості (resilience) у підприємстві підвищує рівень довіри між учасниками економічних процесів і забезпечує готовність до майбутніх викликів.

Державна підтримка підприємництва в умовах гібридної війни є ключовим чинником стабілізації економічної системи. Серед ефективних інструментів – податкові пільги, грантові програми («Робота»), програми релокації виробництва, мікрокредитування та інституційна взаємодія з міжнародними донорами. Поєднання зусиль держави, бізнесу та громадянського суспільства створює основу для відновлення економічного потенціалу країни.

Отже, антикризові механізми розвитку сучасного підприємництва в умовах гібридної війни мають інтегрований характер, поєднуючи економічні, організаційні, інноваційні та соціальні складові. Їх реалізація сприяє не лише виживанню підприємств у кризових умовах, але й формуванню нової парадигми стійкого та відповідального бізнесу, здатного ефективно функціонувати в умовах невизначеності та забезпечувати сталий розвиток економіки.

Перелік джерел посилання

1. Кривов'язюк І. Антикризове управління підприємством в умовах війни: загальна характеристика й пошук рішень щодо доцільності його запровадження. *Економіка та суспільство*. 2025. (78). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-26>.
2. Chorna O., Semenets-Orlova I., Shyshliuk V., Pugachov M., Pugachov V. Anti-Crisis Regulation of Enterprises Through Digital Management. *Journal of Law and Sustainable Development*. 2023. Volume 11(3). 816 p.
3. Михайлова Є., Михайлов С. Теоретичні підходи до формування стратегій антикризового управління. *Український економічний часопис*. 2023. № 1. С. 38-42.
4. Богуславська С., Білоус С., Дяк В. Стратегії антикризового управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-17> (дата звернення: 10.09.2025).